

הכח נכנס לחברה הגבוהה

בני כנען

אליפות עונת 1965 הייתה האליפות הדרמטית ביותר בישראל, שכן היא הוכרעה במחזור האחרון, שבו שלוש קבוצות נאבקו על התואר. בסופו של דבר נקבעה האלופה לפי יחס שערים.

איש מאנשי קבוצת הכח מכבי רמת גן לא חלם וודאי שלא תכנן שהכח, בסך הכול בעונתה השלישית בליגה הראשונה, תמצא את עצמה מתמודדת על האליפות ולבסוף גם זוכה בה! וזאת באורח סמלי ארבעים שנה בדיוק אחרי שהכח וינה, שאת שמה היא נושאת, זכתה באליפות אוסטריה.

הכול החל כאשר איציק שניאור מונה למאמן הקבוצה. שניאור בחר סגל שחקנים חזקים וחסונים שיִצְגו כהלכה את שם הקבוצה - הכח. הטכניקה, התרגילים והצירופים השונים בין השחקנים התגבשו במהלך האימונים והמשחקים, תוך כדי תנועה.

נסקור את מהלך משחקי הכח בעונה מופלאה זו משחק אחר משחק, וניכנס לאווירה שהתבשלה לה אט-אט ממשחק למשחק ויצרה תודעה שהאפשרות לזכות באליפות ישראל בכדורגל היא בת-הישג, אפשרות שאכן התגשמה. להלן תיאור משחקי הכח עד למחזור ה-29. לאחר מכן ניקח אתנחתה קלה לקראת תיאור הדרמה שנוצרה לפני המחזור האחרון.

מחזור 1 פתיחת עונה ברגל ימין! ניצחון 1:3 על סגנית האלופה, מכבי יפו. תחילה הובילה יפו, אבל גדי צלניקר השווה וחברו הטוב אפרים גבאי העלה ל-1:2. צלניקר הוסיף עוד שער. משחק פתיחה מצוין של הכח שבישר את ההמשך.

מחזור 2 בית"ר תל אביב באה לגלי גיל והוליקה 0:1. שאול אלבוך דאג להשוות ומנע הפסד.

מחזור 3 ניצחון על מכבי שעריים 0:1. גדעון שרר, האיש עם מסירות הסרגל הארוכות, המהירות והמדויקות שיצאו מרגליו, שלח כדור לכיוון שער מכבי שעריים. שאול אלבוך ניצל אי-הבנה בין יצחק מזרחי ומיקי מיכאלי, ומזווית קשה הבקיע את שער שעריים.

מחזור 4 הפסד ראשון. מכבי חיפה הגיעה לגלי גיל והציגה עם הכח משחק מהנה. אהרן אמר הגדול הבקיע ראשון, נתן הירש העלה ל-0:2, גדי צלניקר הקטין ל-1:2, אבל הירש כבש שוב והעלה ל-1:3.

- מחזור 5 משחק מול בני יהודה בבלומפילד. יצחק (זכי) מזרחי, חלוץ בני יהודה שנודע ביכולתו לבעוט כדורים חזקים מהמקום, עשה זאת גם הפעם מול הכח כששלח כדור חזק מ-25 מטרים לרשת הכח. היה זה אחד מ-18 השערים של זכי מזרחי שהקנו לו את התואר מלך השערים בעונה זו, בשיתוף עם ישראל אשכנזי ממכבי יפו, שכבש אף הוא 18 שערים. יהודה רוזנפלד, החלוץ המסור, השווה במחצית השנייה ל-1:1.
- מחזור 6 הכח אמורה לארח את מכבי נתניה, אולם המשחק נערך רק כעבור חודש... והועבר לבלומפילד. הכח נלחמה בחירוק שיניים והשיגה לבסוף את הניצחון. בדקה ה-78 מוניקה כחלון מסר לגדי צלניקר שהבקיע. 0:1 להכח.
- מחזור 7 מפגש מול מכבי פתח תקווה. המשחק הפחות טוב בעונה זו של הכח. הסתיים 0:0.
- מחזור 8 שבת גשומה במשחק בבלומפילד מול שמשון תל אביב. שימעה'ה כהן העלה את שמשון ל-0:1 במחצית הראשונה בבעיטה מרהיבה מ-30 מטר שהכניעה את קדוש. במחצית השנייה בעט גדי צלניקר בעיטה חופשית מ-18 מטרים והכניע את אבשלום שמח, שוער שמשון. המשחק הסתיים ב-1:1.
- מחזור 9 הכח מגיעה לחיפה ולמשחק מול הפועל חיפה. קפיטולניק החמיץ פנדל לאחר נגיעה ביד ברחבה של הבלם מרדכי פיקר. פיקר נגע בידו פעם נוספת, אולם השופט משה אשכנזי סירב לפסוק על פנדל וכך הסתיים המשחק בתוצאה 0:0.
- מחזור 10 משחק שיתברר בהמשך העונה כי היה חשוב ביותר לשתי הקבוצות, הכח והפועל תל אביב, שייאבקו על האליפות עד המחזור האחרון. בדקה ה-9 כבש דניאל דניאלי 0:1 להפועל. שוב דניאלי בדקה ה-55 - 0:2 להפועל. אולם תוך שתי דקות הכח השוותה. בדקה ה-58 דני הפטל החסון שלח מ-30 מטר כדור פנימה לרשת הפועל, ושאל אלבוכר הוסיף שער משווה בדקה ה-59. המשחק הסתיים בתוצאה 2:2. ומה היה קורה בהמשך העונה לו הכח לא הייתה משווה...
- מחזור 11 טבריה מתארכת אצל הכח, כשמטרתה לא להפסיד. הטבריינים בנו בונקר, ושוערם המצטיין יעקב גולדפרב הציל שוב ושוב את שער טבריה מכיבוש. הכח לא הייתה במיטבה. התוצאה הייתה מאכזבת - 0:0.
- מחזור 12 הכח מול הפועל פתח תקווה. משחק נוסף שבמבט לאחור התברר כבעל חשיבות רבה לשתי הקבוצות בקרב על האליפות. גדי צלניקר הפציץ 0:1 להכח. חיים בכר השווה ל-1:1. במחצית השנייה נחום סטלמן, ראש הזהב, מי אם לא הוא, נגח מתחת למשקוף של קדוש והעלה ל-1:2.

מוניקה כחלון הגיב בבעיטה מרהיבה אל חיבורי הקורות של יצחק ויסוקר, והשווה ל-2:2. בדקה ה-75 הכשיל קפיטולניק את אבשלום רצבי. פנדל לזכות פתח תקווה, ובוועז קופמן בעט פנימה. 2:3 לפתח תקווה. הייתה תחושה שנגרם עוול לקבוצת הכח, אבל זהו הכדורגל וזו הייתה התוצאה.

מחזור 13 משחק ללא קהל, הכח מול הפועל ירושלים. כבר בדקה ה-3 בעט דני הפטל כדור גבוה למרכז הרחבה הירושלמית. סמי שאול, הקיצוני הזריז של הכח, השתלט על הכדור, בעט שטוח פנימה וקבע 0:1 להכח.

מחזור 14 דרבי! קהל שיא, 6,000 צופים במכתש. מזג אוויר קר, אופטימלי לשחקנים ולא כל כך לקהל. הכח הפציצה פעמיים את קורות שערו של עוזי זנדר, שוער הפועל רמת גן. לא היה קרב לוחט כנהוג בדרבי. נגמר בתוצאה המאכזבת של 0:0.

מחזור 15 הכח מתארחת אצל מכבי תל אביב. הרבה החלקות של השחקנים על הדשא גרמו לצחוק והנאה לקהל, לשחקנים המחליקים פחות. יהודה שהרבני הצעיר הבקיע שער כבר בדקה ה-4, וקבע 0:1 להכח. משה עסיס השווה כעבור 4 דקות ל-1:1, אבל אז הגיעה הדקה ה-38 שבה קלט עמוס זולוטוב, מגן מכבי, כדור לחזהו, ובטרם הספיק להעבירו לרגלו כדי להרחיק, הגיח יהודה שהרבני מאחוריו, "גנב" לו את הכדור, ודחקו פנימה בשנית לרשתו של חיים לוי, פרט עסיסי שמוזכר עד היום. צבי רוזן ניגש לבצע במשחק זה בעיטת פנדל בדקה ה-82. רוזן בעט בעיטה חלשה, ולופא קדוש תפס את הכדור בקלות. דני הפטל, ששמח על ההחמצה, רץ לרוזן והודה לו בנשיקה מצלצלת ומיוזעת על לחיו, ורוזן, העצבני גם בימים כתיקונם, העניק לו בתגובה אגרוף והורחק. לימים מונה צביקה רוזן לתפקיד יו"ר איגוד השופטים.

מחזור 16 הפסד 1:0 למכבי יפו במשחק שייזכר כ"משחק הפציעות". יפו שיחקה עם שבעה שחקנים כשירים בלבד: קצב נפצע ונטש; לוי, מעודד ודגמי שיחקו פצועים. גם בקבוצת הכח היה פצוע: גדי צלניקר שיחק פצוע ברגלו. אשכנזי מיפו כבש בדקה ה-44 0:1 ליפו. זו הייתה התוצאה.

מחזור 17 הכח מארחת את בית"ר תל אביב. ניצחון קליל של 0:3. בדקה 33 קפיטולניק קובע 0:1, בדקה ה-40 שאול אלבוךר מעלה ל-0:2, ובדקה ה-85 גדי צלניקר חותם ב-0:3.

מחזור 18 הכח שוב בגלי גיל, והפעם מול מכבי שעריים. עוזי לוי, קשר שעריים, מעלה את שעריים ליתרון 0:1. קפיטולניק הבלם כובש, שבת שנייה ברציפות, בבעיטה מ-25 מטרים, ומכניע את מיקי מיכאלי. 1:1.

מחזור 19 הכח מתארכת בחיפה מול מכבי חיפה. דני נחמיאס, שבדרך כלל משחק בהגנה, עלה הפעם כחלוץ והבקיע את שערו של יחזקאל גרשוני בדקה ה-86 בבעיטה שטוחה משמונה מטרים. 0:1 יקר להכח.

מחזור 20 ניצחון ענק של הכח על בני יהודה 0:5. אחד ממשחקי הטובים ביותר של גדי צלניקר! גדי השקט, שליו, פיקח, חזק, סוחף ודייקן, זהר במשחק זה והעניק להכח ניצחון שהתברר בהמשך כמשמעותי ביותר בדרך לאליפות - יחס שערים משופר, והרבה ביטחון ואמונה שניתן לעשות זאת, כלומר, לדבר על אליפות! יהודה שהרבני פתח בהבקעה ראשונה - 0:1 כבר בדקה ה-11. יהודה השני, רוזנפלד, העלה ל-0:2 בדקה ה-13. דקה 38 - צלניקר מ-18 מטר בועט פנימה, 0:3. דקה 67 - צלניקר גובר על דני לוי ועל השוער מרקו ושם כדור נוסף ברשת - 0:4. צלניקר אינו שבע, ובדקה ה-81 חולף בקלילות על הגנת בני יהודה וחותם 0:5 גדול. צלניקר בשיאו, הכח במיטבה.

מחזור 21 אכזבה! מתברר שכך זה בכדורגל. במקום להמשיך במומנטום, הגיעה נפילה. הפסד 2:1 למכבי נתניה. האחראי היה דווקא גדול חלוצי הכח תל אביב בעבר וכעת שחקן מכבי נתניה, יוסף היינה, שבנגיחת אימים הכניע את לופא קדוש בדקה ה-3. היינה נגח לקרקע, הכדור התרומם למעלה מעל לקדוש ונכנס פנימה. שערים מסוג זה קשה לשוער למנוע. דקה 10, שוב היינה והפעם בבעיטה מ-16 מטרים מכניע שנית את קדוש. קדוש צמצם ל-1:2 בפנדל בדקה ה-75 לאחר שצלניקר הוכשל. כעבור 55 שנה, ב-17.12.2019, התקיים כנס הכח לדורותיו באולם הספורט "זיסמן" ברמת גן. היה זה במלאת 110 שנה לייסוד הכח, 60 שנה לאיחוד בין הכח תל אביב למכבי רמת גן ו-50 שנה לזכייה בגביע הראשון. יוסף היינה הגיע עם איציק אשכנזי ומשה אמינוב. השלושה התקבלו בתשואות רמות על ידי אוהדי הכח לדורותיהם ועל ידי שחקני העבר של הקבוצה. היינה היה בין הנואמים, הזכיר נשכחות ו"התנצל" על אי-הנעימות שגרם במשחק זה.

מחזור 22 הפסד, והפעם למכבי פתח תקווה בגלי גיל. בקה, חלוץ פתח תקווה, הבקיע כבר בדקה הראשונה. אפרים גבאי השווה בדקה ה-10 ל-1:1. בדקה ה-40 עלתה שוב פתח תקווה ליתרון משער של פלד. התוצאה - 1:2 לפתח תקווה.

מחזור 23 שבת נוספת. הכח מארחת בגלי גיל, והפעם את שמשון. שמעון כהן משמשון כובש. 0:1 לשמשון, אבל הכח הגיבה. יהודה רוזנפלד במשחקו הטוב ביותר בהכח כבש בדקה ה-25, והשווה ל-1:1. אלי כהן משמשון כבש שער עצמי והעלה את הכח ליתרון 1:2. יהודה רוזנפלד

שוב כבש בדקה ה-67 והעלה ל-1:3. כעבור חצי דקה לערך העלה שוב רוזנפלד ל-1:4. יהודה שהרבני נגח שער נוסף בדקה ה-87 וחתם ניצחון משמעותי של 1:5 על שמשון, שיעזור ליחס השערים העתידי ויכריע את האליפות.

מחזור 24 שוב משחקים בגלי גיל. הפועל חיפה עם מרדכי פיקר, "המזליקו" של הכח, מפסידה 1:0 להכח כתוצאה מנגיעת יד של פיקר בדקה ה-20 ברחבה, שהביאה לפנדל שנכבש על ידי לופא קדוש. להזכירכם, במחזור ה-9 במפגש בחיפה היה זה פיקר שנגע גם אז בידו בכדור ברחבה, רק שאז הפנדל הוחמץ על ידי קפיטולניק. אחר כך נגע פיקר שוב בידו בכדור, אבל השופט משה אשכנזי התעלם מכך. במחזור 24 לא התמזל מזלו של פיקר, ונגיעת ידו בכדור ברחבה הביאה סוף סוף לשער.

מחזור 25 משחק צמרת בין הכח להפועל תל אביב. היה זה משחק חשוב לשתי הקבוצות המתמודדות וגם להפועל פתח תקווה, השותפה השלישית למרוץ. הפועל תל אביב שלטה ברוב שלבי המשחק, אבל לא ניצחה. התוצאה הייתה 0:0 משמעותי להכח, משום שלא הפסידה.

מחזור 26 סיום העונה מתחיל להיראות באופק, והמתח עולה משבת לשבת. הכח מגיעה למשחק חוץ קשה מול הפועל טבריה באצטדיון קריית חיים בחיפה. טבריה ספגה עונש, ומגרשה נסגר. אלבוך הימם את הטבריינים ב-0:1 מהיר בדקה השנייה, ודני נחמיאס השלים ל-2:0 בדקה ה-37. ניצחון חלק וחשוב כמו כל משחק בצמרת לקראת סיום הליגה.

מחזור 27 שלושה מחזורים לסיום. הכח עולה למקום הראשון לאחר ניצחון 1:2 על הפועל פתח תקווה בגלי גיל. סמי שאולי קבע 0:1 להכח בדקה ה-28 כשנגח פנימה שער חשוב ביותר. בדקה ה-74 נחום סטלמן, כמו במפגש הקודם, השווה בנגיחה ל-1:1. אבל אז הגיעה הדקה ה-76, ואלבוך העלה את הכח ל-1:2. הביטוי "משחק על ארבע נקודות" היה תפור בדיוק למשחק זה, שיחרוץ בעתיד אף הוא את גורל האליפות.

מחזור 28 משחק נגד הפועל ירושלים בירושלים. מרדכי הוד, חלוץ הפועל, נגח כדור קרן לרשת הכח. בדקה ה-75 הבקיע מרדכי כהן, שחקן הפועל, שער עצמי, והתוצאה התאזנה ל-1:1. במשחק זה, למרבה הצער, נפצע גבי צלניקר אנושות בברכו, ומאז לא חזר להיות אותו שחקן וירטואוזי.

מחזור 29 שוב דרבי. שלמה לוי, חלוץ הפועל רמת גן, האלופה היוצאת, כבש את שער הניצחון בדקה ה-12 בגלי גיל. כל ניסיונות הכח להשוות לא צלחו, והפועל ניצחה 0:1. הפסד זה "תרם" ליצירת הדרמה בצמרת הליגה. במחזור זה נכנעה הפועל פתח תקווה 2:1 לבית"ר תל אביב, והפועל תל אביב ניצחה את מכבי יפו 0:1.

עד כאן תיאור כל משחקי הליגה של הכח טרם המחזור ה-30 והאחרון. שנים רבות דובר על הדרמה שאירעה לאחר המחזור ה-29, המחזור הלפני אחרון של עונת 1965. דירוג צמרת הליגה היה כזה:

הפועל תל אביב בראש הטבלה עם 36 נקודות, תלויה רק בכוחות עצמה. עליה לנצח את מכבי נתניה בנתניה 0:1 קטן, ולזכות באליפות.

הכח מכבי רמת גן במקום השני עם 35 נקודות ויחס שערים עדיף משמעותית על זה של הפועל פתח תקווה. הכח הייתה צריכה לנצח ואין זה משנה באיזו תוצאה, ולצפות שהפועל תל אביב לא תנצח. אם כן הכח הייתה תלויה בהפועל תל אביב.

הפועל פתח תקווה במקום השלישי עם 35 נקודות, צריכה להתפלל לשלושה פתחי תקווה: להפסד של הפועל תל אביב ולתיקו או הפסד של הכח, וגם לנצח את בני יהודה, רצוי בתוצאה הגבוהה ביותר.

כך נראתה טבלת מיקום שלוש הקבוצות טרם המחזור ה-30 והאחרון:

	משחקים	שערים	יחס שערים	נקודות
1 הפועל תל אביב	29	48-29	1:1.65	36
2 הכח מכבי רמת גן	29	39-23	1:1.69	35
3 הפועל פתח תקווה	29	50-42	1:1.19	35

בשנים הללו ניצחון היה מקנה שתי נקודות, ותיקו - נקודה אחת. לדור הצעיר ולאלו ששכחו יש להזכיר כי במקרה של שוויון נקודות, יחס שערים טוב יותר הוא שקבע את מיקום הקבוצות בטבלה. יחס השערים חושב לפי חילוק מספר שערי הזכות במספר שערי החובה. הפרש שערים, כפי שנהוג היום, מחושב כך שמחסירים את מספר שערי החובה ממספר שערי הזכות ומתקבל הפרש חיובי או שלילי. בשיטת יחס שערים יש סיכוי גדול יותר שיהיה פער במיקום בין שתי קבוצות, שכן לפעמים גם הפרש השערים יכול להיות שווה.

במצב דרמטי ומותח זה הגיע המחזור ה-30 והאחרון, שיקבע מי תהיה האלופה. ההתאחדות החליטה לקבוע שעה אחידה, 16:00, לפתיחת כל המשחקים, כדי לאפשר הטלת חיסיון על כל מידע על תוצאות ביניים ולמנוע אפשרות של קומבינות, טענות ורינונים. גם בתוכנית בתוכנית "שירים ושערים", ששודרה לראשונה ב-1970 ברשת ב' של קול ישראל, חל איסור על דיווח של משחקים רגישים.

כאן ניקח אתנחתה, נחזור לעבר, ונתאר את החיים במדינת ישראל בת ה-17, הקטנה בשטח, הצנועה במנהגיה, מדינה בת קצת יותר משניים וחצי מיליון

תושבים. ננסה לחוש את אוירת התקופה דרך עולם התקשורת. פקס, טלפונים ניידים עם ובלי ווטסאפ, מסרונים ושלל יישומונים לכל נושא, מחשבים עם רשתות חברתיות, רחפנים - כל אלה לא היו קיימים, ואיש אפילו לא דימה בליבו סוגי תקשורת כאלה. ומה בכל זאת היה? רדיו ומעט מאוד מכשירי טלוויזיה בעיקר לבעלי אמצעים, שצפו בשידורי שחור-לבן מטושטש של תחנות זרות כמו מצרים וקפריסין. התקשורת המהירה הייתה רק דרך טלפונים ניידים שהיו במעט בתי אב ובתי עסקים. הטלפונים הציבוריים, שהופעלו באמצעות אסימונים, היו האמצעי הנפוץ לתקשורת הציבור, נוסף לדרך המקובלת של משלוח מכתבים ומברקים בדואר ישראל.

כדי לעקוף את החיסיון ולדעת מה תוצאות הביניים של משחקים חשובים במגרשים האחרים, הופעל על ידי הקבוצה שליח, שרץ לטלפון ביתי או ציבורי קרוב וניסה להשיג את איש הקשר שנשלח למגרש האחר. קל ופשוט זה לא היה. לעיתים היה תור לטלפון הציבורי, שלווח לרוב בהתמרמרות בגלל ברנש כלשהו שהסתגר בתא הטלפון, מאריך בשיחה ואינו מתחשב בעומדים בתור. לעיתים לא היו למטלפן די אסימונים לשיחות חוץ, שזללו יותר אסימונים. וכאשר נשמע קול האסימון האחרון הנופל לתוך המכשיר, ידע המטלפן שרגעי השיחה ספורים, והגביר את מהירות דיבורו לפני שהשיחה תיקטע.

קרה גם שהאסימון נבלע בקופסת הטלפון מבלי ליצור כל קשר עם בן השיח, דבר שגרם למטלפנים מהירי-חמה לפרוק את עצביהם על המכשיר. לפעמים היו הפרעות של רשרושים שהקו השמיע, ולפעמים נשמעה שיחה אחרת, כך שבמקום לדבר עם בן שיחך נאלצת לשמוע שיחות של אנשים שלפעמים אף לא ידעו שיש להם שותף סמוי לשיחה. גם במקרים כאלה הלך האסימון לאיבוד.²⁶

וכמעט שכחנו את השליח... גם אם התמזל מזלו וגבר על כל תלאות הטלפון, וחזר למגרש מתנשף ובאפיסת כוחות כמו השליח היווני פִּיֶדִיפִּדָס שרץ ממרתון לאתונה²⁷ כדי לבשר את ניצחון יוון על פרס, וכשהגיע לאתונה הספיק רק לומר "ניצחנו" ונפל מת מאפיסת כוחות - גם אם השליח של קבוצת הכדורגל הגיע מתנשף ולא מת, קרה שבינתיים התוצאה השתנתה...

ונחזור מהאתנחתה לדרמה. ב-5.6.1965, יום שבת, ה' בסיוון, ערב חג השבועות, בשעה 16:00, יצאו משחקי המחזור ה-30 לדרך. אהרן שושני שפט ב"קופסא" בנתניה במשחק בין הפועל תל אביב למכבי נתניה, מנחם אשכנזי שפט בגלי גיל

26 "שיר הטלפון" של הגשש החיוור, במילותיו המבריקות של ירון לונדון והלחן של ניקולה פאונה, מבצע הגרסה המקורית באיטלקית, ממחיש היטב את אוירת התסכול מול מכשיר הטלפון הציבורי (חפשו ביוטיוב "ירון לונדון, שיר הטלפון"). בשיר משובצת הקללה "יָעַל טלפון תַּבְעֵפִי", שפירושה: יקולל הטלפון שלך. "ינעל" הוא שיבוש ישראלי של המילה הערבית "ילען", שמשמעותה: יקולל (רוביק רוזנטל, הזירה הלשונית, 29.5.2015).

27 מכאן השם ריצת מרתון.

במשחק של הכח מכבי רמת גן מול מכבי תל אביב, ומשה מזרחי שפט בבלומפילד במשחק של הפועל פתח תקווה נגד בני יהודה.

תשעים הדקות בשבת זו משעה 16:00 ואילך נחשבות עד היום לשיא הדרמה שהיה אי-פעם בכדורגל הישראלי. הדרמה החלה כבר בדקה ה-3 בגלי גיל, כשמשעה עסיס העלה את מכבי תל אביב ל-0:1. שער זה מסדר את הטבלה כך שהפועל תל אביב ראשונה עם 37 נקודות, פתח תקווה שנייה עם 36 נקודות, מכבי תל אביב עם 35 נקודות, והכח רביעית עם 35 נקודות. כל זה היה נכון עד לדקה ה-26. במשחק בנתניה הכניע שחקן מכבי נתניה ויקטור חסן הידוע בכינויו "פנגל" את שלמה טובולסקי, שוער הפועל תל אביב. כעת הטבלה השתנתה במעט: הפועל תל אביב עם 36 נקודות בראש, הפועל פתח תקווה שנייה עם 36 נקודות, מכבי תל אביב שלישית עם 35 נקודות והכח עדיין רביעית, אף היא עם 35 נקודות.

ונעבור לבלומפילד. דקה 47, שלום פטרבורג מכניע את דודו סגל, שוער בני יהודה, ומייצב את הטבלה כך: ראשונה הפועל פתח תקווה עם 37 נקודות, אחריה הפועל תל אביב עם 36 נקודות, מכבי תל אביב שלישית עם 35 נקודות, והכח רביעית גם בשלב זה עם 35 נקודות.

ומבלומפילד לגלי גיל. דקה 74 - מכבי תל אביב עדיין מוליכה 0:1. לופא קדוש החמיץ קודם לכן פנדל, ואז הגיע גדי צלניקר הסגול שנגח פנימה לשערו של חיים לוי והשווה ל-1:1, והטבלה שוב משתנה: הפועל פתח תקווה עדיין בראש עם 37 נקודות, מספר הנקודות המקסימלי שהייתה יכולה לצבור. הכח עלתה למקום השני עם 36 נקודות ובכך עקפה את הפועל תל אביב שירדה למקום השלישי בגלל יחס שערים פחות טוב, ומכבי תל אביב במקום הרביעי עם 34 נקודות.

נישאר בגלי גיל. דקה 84, קפיטולניק מכניע שוב בנגיחה את חיים לוי ומשנה את הטבלה לסדר הזה: ראשונה הכח עם 37 נקודות, הפועל פתח תקווה יורדת למקום השני עם 37 נקודות, הפועל תל אביב נשארת במקום השלישי עם 36 נקודות, ומכבי תל אביב רביעית עם 33 נקודות.

באותם רגעים אף אדם במדינה לא יכול היה לדעת את דרמת התנודות המתרחשות בדקות אלה. לו היו המשחקים של מחזור זה נערכים היום, בשידור חי, מסך טבלת צמרת הליגה בטלוויזיה היה משתנה בדומה למסך עליות וירידות מניות הבורסה בשוק סוער ועצבני. השמועות שפשטו לאחר מחזור זה סיפרו כי משרד הבריאות ציווה על ההתאחדות להטיל חיסיון בשל חשש להתקפי לב.

וחזרה לגלי גיל. בדקה ה-88 כבש צלניקר את שערו של לוי, וכך ניצחה הכח את מכבי תל אביב בתוצאה 1:3. התוצאות האחרות במשחקי הצמרת של מחזור 30 היו אלה: מכבי נתניה-הפועל תל אביב 0:1 (חסן, 26); הפועל פתח תקווה-בני יהודה 0:4 (פטרבורג, 42; שרעבי, 68, 70; קופמן, 81). הניקוד הסופי: הכח מכבי רמת גן

והפועל פתח תקווה עם 37 נקודות, הפועל תל אביב עם 36 נקודות. הכח זכתה באליפות בשל יחס שערים טוב יותר מזה של הפועל פתח תקווה: הכח - $1:1.75$ ($\frac{42}{24}$); הפועל פתח תקווה - $1:1.29$ ($\frac{54}{42}$). כלומר, יחס השערים של הכח היה טוב מזה של הפועל פתח תקווה ב-36%. גם אילו השיטה אז הייתה מיקום לפי הפרש שערים, לטובת הכח היה הפרש חיובי של 18 שערים, ולהפועל פתח תקווה הפרש חיובי של 12 שערים. לפיכך להכח היה גם כך יתרון, ואפילו גדול יותר: של 50%.

טבלת הליגה הלאומית, עונת 1964/65

נקודות	שערים		הפסדים	תיקו	ניצחונות	משחקים	
	חובה	זכות					
37	24	42	6	11	13	30	1 הכח מכבי רמת גן
37	42	54	8	7	15	30	2 הפועל פתח תקווה
36	30	48	8	8	14	30	3 הפועל תל אביב
33	31	46	10	7	13	30	4 מכבי תל אביב
32	38	48	10	8	12	30	5 הפועל חיפה
31	32	28	10	9	11	30	6 מכבי שערים
31	56	46	13	3	14	30	7 מכבי נתניה
30	34	34	12	6	12	30	8 הפועל רמת גן
30	39	38	9	12	9	30	9 שמשון תל אביב
29	42	39	11	9	10	30	10 מכבי פתח תקווה
28	48	48	11	10	9	30	11 בני יהודה תל אביב
28	49	44	13	6	11	30	12 מכבי יפו
28	39	32	10	12	8	30	13 הפועל ירושלים
27	39	33	13	7	10	30	14 בית"ר תל אביב
24	44	42	14	8	8	30	15 מכבי חיפה
19	69	34	17	7	6	30	16 הפועל טבריה

אותו משחק דרמטי שהתקיים בשבת אחר הצהריים בתאריך 5.6.1965 נחשב לאחד ממשחקי המפורסמים של הכח. אולם הדרמה המשיכה, והפעם גם מעל דפי העיתונות. כעבור יומיים תקף העיתון "חדשות הספורט" את משחק של מכבי תל אביב, וטען שהיה הפסד מכוון. ברבות השנים הצטברו עדויות מפי שחקני מכבי והכח, אשר לפיהן מכבי "נתנה" את המשחק להכח. אחרים עידנו את הדברים וטענו ששחקני מכבי לא התאמצו במיוחד. למרות זאת מכירה לא הייתה, בניגוד למה שצעקו חלק מאוהדי מכבי. ננתח ביושר ובאובייקטיביות את אשר אירע במשחק זה.

בשנות השישים של המאה הקודמת שלטו מרכזי הספורט בקבוצות ללא עוררין. לעסקנים היה מעמד גבוה והם נהנו מהשפעה רבה. בין מרכז הפועל למרכז מכבי שררה תחרות עזה, ודי אם נזכיר את שיטת ה"פיפטי-פיפטי" המגוחכת, שלפיה ייצוג השחקנים בנבחרות הלאומיות, כולל הכדורגל, היה ייצוג שווה משני המרכזים. שיטה זו שרדה זמן קצר בלבד. לא פעם ניתנה עזרה לא ספורטיבית מקבוצה אחת

הכח מכבי רמת גן 1965/66. מימין לשמאל - עומדים: יצחק שניאור, שאול אלבוכר, ניסים זהבי, אפרים גבאי, יצחק סוסתניאל, אליהו מרמור, יהודה שהרבני, רחמים דואק, דני הפטל, דריו סוסתניאל. יושבים: אהרן קפיטולניק, רוני שורוק, סמי שאולי, גדעון שרה, צבי פרקש

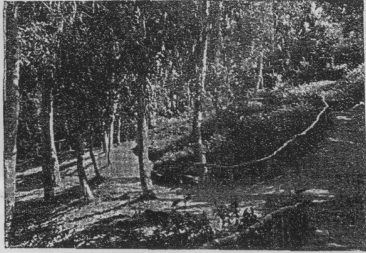
לאחרת השייכת לאותו מרכז, באופן ישיר או ב"הוראה מגבוה" שיכולה הייתה להיות מוצגת באופן מרוכך כ"בקשה מגבוה".

באותו משחק שהתקיים ביוני 1965 לא היו למכבי תל אביב סיבות להתאמץ. באלופות היא לא תזכה, לפניה משחק גביע מול בני יהודה בעוד שלושה שבועות, והשחקנים צריכים להימנע מפציעות מיותרות. די בכך שגיורא שפיגל כבר שבר את כף רגלו. ומלבד זאת, מדוע לא לעזור ל"אחות ממשפחת מכבי"? ייתכן שמכבי לא התאמצה גם מפני שנאת המון, הלוא הוא הפועל תל אביב, שעוד עלולה לזכות באלופות... ולסיום סרטוט מפת האינטרסים חשוב לומר, שגם אילו לכל עסקן ושחקן ממכבי היו סיבות משלו לא להילחם בחירוף נפש על הניצחון במשחק, לא כך היה לגבי בלם מכבי שאול מתניה ולמגן יעקב קסטנבאום, שכן אלה נלחמו במשחק בכל כוחם. כך או כך, לא ניתן היה להאשים את קבוצת הכח בהיעדר ההשתדלות של מכבי תל אביב, ומשחק זה עדיין מוזכר כחלק מעונת אליפות יוצאת דופן של מועדון כדורגל קטן ודל-אמצעים, שעשה את הבלתי ייאמן וזכה באלופות חמש שנים בלבד מאז היווסדו.

בתום המשחק ירדו השחקנים לחדר ההלבשה, והצופים נשארו לעמוד ביציע. איש לא הביע גילויי שמחה, וכולם חיכו בשקט מתוח לתוצאה מנתניה. אלא שהמתח

ברכת עיר הגנים לקבוצת הכח ת"א - רמת גן

להכח ומכבי ר"ג ברכות לחצלה במשחקי הליגה בית האזרח רמת גן	עלו והצליחו בדרבכם	לקבוצת הכדורגל מכבי רמת גן והכח ת"א-ר"ג ברכת עירית רמת גן
לקבוצת הכח - מכבי ר"ג ברכות קיר שלמה קב"ל לזכרון רח' הרא"ה כס' 7, ר"ג	לליגה הלאומית! ע"ן אברהם ברמת גן	לקבוצת הכח - מכבי ר"ג עלו והצליחו עדן בר רמת גן
ברכת חבר ותיק שזכה מראות את עלית הכח וינה מאחל לקבוצה ולעצמו לזכות באותה הצלחה כאן א. פנקס, תל אביב	להכח ת"א-ר"ג הצליחו במשימתכם חברת סלים ג'ורי בע"מ רמת גן - רחוב הירצל 50	לקבוצת הכח - מכבי ר"ג קדימה לקראת הנצחון מכריכים מוסר "גיל", ר"ג ש. שליט - י. יפה
לקבוצות מכבי רמת גן והכח ת"א-ר"ג האוויר שם עיר הגנים קפה קפולסקי רח' הירצל 48, רמת גן	למכבי - הכח ר"ג ברכות נאמנות עלו והצליחו פ.ב.ס. פרטום ויחסי צבור	לקבוצת מכבי-הכח רמת גן ברכות להצלחה קפה גינת אביב רחוב ביאליק 48, רמת גן
לקבוצת הכח חמיכו בנות יב הנצחון! טכניקה והנדסה רחוב 'משינסקי' 52 - רמת גן 74883 מלמך א. מונטלסקי מפגות תפירה, כביש ומופגות מוגן	לקבוצת הכח - מכבי ר"ג כה לחי! קריניצי א. ביהמ"ד זמירות רחמיים רח' 'בוטנפסקי', רמת גן	לקבוצת הכח תל אביב-רמת גן ברכת הצלחה מ.א.מ. חברה לשרותים ואירועים בע"מ

1965, ברכות איחוד הכח תל אביב ומכבי רמת גן (באדיבות עיתון חדשות הספורט)

גאה, והתוצאה בוששה לבוא. בינתיים התבצעו כמה מעשי קונדס ביציעים, למשל חבורת צעירים קפצה ביציע וצעקה שנתניה ניצחה. ראשים התנועעו ימינה ושמאלה והעבירו את המידע בהססנות. אחר כך הועבר מידע שנתניה הפסידה, ושוב נשמעו דיבורים בנוסח "מה, באמת?", "מי אמר?", "אתה בטוח?" כך התהוותה לה תעשיית שמועות, שעזרה להעביר את הדקות מורטות העצבים שלא התאימו במיוחד לבעלי עצבים חלשים.

הנהלת הכח ניסתה ללא הרף ליצור קשר מהטלפון של בריכת גלי גיל, השכנה של המגרש, עם איש הקשר בנתניה. במחצית המשחק ידעו בגלי גיל שנתניה מוליכה 0:1, אולם מאז נותק הקשר, מה שלא היה מפתיע באותה תקשורת טלפונית של אותם ימים.

לפתע נשמעו גלי צעקות גיל מכיוון הבריכה. ד"ר ליכטנשטיין רץ מהבריכה, נכנס לשער השחקנים, פנה ימינה למתחם חדרי ההלבשה והביא את הבשורה "מכבי נתניה ניצחה!" זעקות "יש אליפות" פרצו במגרש. השחקנים, שחלקם כבר התקלחו והחליפו את בגדיהם וחלקם עדיין נשארו עם מדי המשחק, יצאו למגרש מאושרים ונרגשים. הקהל קנה הפעם את הבשורה והחל להשתולל ביציעים מרוב אושר, והפריצה למגרש הייתה בלתי נמנעת. אפילו הסדרנים הצטרפו לחגיגה. חלק מהאוהדים יצרו תהלוכת ניצחון שאותה הובילו שני אוהדים צעירים שנופפו באקסטזה בדגלי הקוונים שנחטפו. הקהל דרש סיבוב ניצחון, אבל חלק מהשחקנים כבר החליפו את בגדי המשחק. באופן ספונטני נוצרו מעגלי שמחה סביב המאמן איציק שניאור, שקיבל מקלחת של נשיקות וים של חיבוקים מהאוהדים. השחקנים נישאו על כתפי האוהדים, והרגישו שהם בגובה הרקיע העתידי של בניין בורסת היהלומים "שמשון" שהיה בבנייה ליד המגרש.

ובפאתי המגרש, התעלף לו מישו... נחשו מי...? ואולי... בהשראת אותו רגע כתבו ג'ון לנון ופול מקרטני את השיר "לוסי ברקיע היהלומים..."

בשולי הדברים מצאתי לנכון להוסיף כאן תיאור של חוויה אשר סופרה לי על ידי אחי, משה (מושיק) כנען, המבוגר ממני בשנים אחדות. שנינו גדלנו בבית רמת-גני ברחוב מעגל²⁸. אחי, כילד וכנער, שיחק כדורסל ב"מגרש הבלטות" של קבוצת הכדורסל מכבי רמת גן, וכדורגל בהפועל רמת גן, ב"מכתש", שני מגרשים שאינם קיימים עוד. רשות הדיבור למושיק:

אני חוזר במנהרת הזמן לתאריך 5.6.1965, ערב חג השבועות, ולשעה - 19:30. אני נמצא בביתי ולא במגרש שבמתחם גלי גיל (מה לעשות, אני אורדון, הכח לא הייתה בראש מעייני). לפתע נשמעת מחצר הבית קריאה רמה: מושיק, צא דחוף למרפסת! יצאתי, וראיתי את גלעד ברגר חברי הקרוב. מיד הבנתי מה

קורה. קישרתי בין המשחק שהסתיים בגלי גיל לבין העובדה שגלעד הוא אחד האוהדים הכי שרופים של הכח. בלי לחכות להזמנה שעטתי במורד המדרגות. גלעד רץ לקראתי, חיבק אותי וצרח בהיסטריה: יש!!! הכח עשתה את זה!!! אנחנו אלופים!!! לאחר שחזרה לו הנשימה הוא העביר לי את כל הפרטים ותיאר לי את הדרמה הענקית סביב המשחק. אי-אפשר היה שלא לשים לב לעיניו הנוצצות מאושר ולקולו הרועד מהתרגשות. למרות "אורדויותי" שמחתי מאוד בשבילו. אני מנסה לשחזר את כל רגעי האושר שהייתי עד להם אצל אנשים אחרים במהלך חיי, ולא זכור לי משהו שהתקרב לזה!

זו הייתה האליפות הראשונה, הדרמטית והמרגשת של הכח מכבי רמת גן.